

KTO – puiteohjelmasta toiminnaksi, 2008 - 2015

Ilkka Vuori, LKT, professori (emeritus),
KTO:n koordinaattori

TULE-parlamentti, Helsinki 4.12.2008

Mieleen palauttamiseksi

- Tarve: tule-ongelmien yleisyys ja haittojen suuruus, mutta liian vähäiset panostukset
- Laatiminen: laaja huoli → laaja kuuleminen, kokemus-, asiantuntija- ja tieteellisen tiedon yhdistäminen → yhteinen ääni, yhteinen tahtotila
- Näkemys: tule-terveys on terveyden perusta; tule-terveyden edistäminen on terveyden edistämisen perusta; yleisimpien kansansairauksien tehokas ehkäisy edellyttää tule-sairauksien tehokasta ehkäisyä
- Päämäärä: väestön parempi tule-terveys ja pienemmät väestöryhmien väliset erot

Tavoitteet

1. Väestön parempi tule - terveys
2. Väestön parempi tule - tietoisuus
3. Tule - sairauksia ja vammoja ilmaantuu harvemmille suomalaisille
4. Tule - sairaiden hoito tehostuu
5. Tule - sairaiden kuntoutus tehostuu ja laajenee
6. Toiminta- ja työkyky paranevat tai niiden heikkeneminen hidastuu ja työkyvyttömyyden kustannukset vähenevät
7. Tule - sairaiden elämänlaatu paranee

Kohdennus

Suunnattu ensisijaisesti

- valtakunnallisille päättäjille ja vaikuttajille
- myös kaikille tahoille ja henkilöille, jotka voivat vaikuttaa päätöksillään ja toiminnoillaan tule -terveyteen (mm. eri alojen päättäjät, tutkijat, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset, asiantuntijat, palvelutuottajat, kolmannen sektorin toimijat ja kansalaiset).

Luonne ja voimavarat

KTO:n luonne:

- monia sairauksia, monia asianosaisia, monia vaikuttavia tekijöitä → lukuisia esityksiä (98) monilla alueilla (11)
- esitysten vaikuttamiskohteiden luonne, laajuus ja konkreettisuus vaihtelevat laajoissa rajoissa → puiteohjelma

Voimavarat:

- _ Suomen Tule ry: pääsihteeri, järjestösihteeri
- _ RAY-avustus (v. 2009 asti), palkkiotoiminen koordinaattori
- _ Suomen Tule:n jäsenjärjestöt
- _ tukijat

Esitysten alueet 1

1. Tule - terveyden edistämisen vahvistaminen suunnittelussa ja päätöksenteossa
2. Tule -sairaiden ja vammaisten henkilöiden oikeuksien vahvistaminen
3. Rakennetun ympäristön kehittäminen
4. Järjestelmien kehittäminen: terveydenhuolto, työterveyshuolto, järjestöt, päiväkodit, koulut ja oppilaitokset

Esitysten alueet 2

5. Terveyden edistäminen: lihavuuden ehkäisy ja vähentäminen, liikunnan edistäminen, tupakoinnin vähentäminen, alkoholin käytön vähentäminen
6. Tule - sairauksien spesifinen ehkäisy
7. Tule - sairauksien hoito
8. Tule - sairauksien ja -vammojen kuntoutus
9. Tutkimus ja kehittämistoiminta
10. Opetus ja koulutus
11. Viestintä

Ohjelman toteuttaminen 2008

Pohditaan, täsmennetään ja sovitaan

- johtaminen, vastuu, koordinaatio
- toimenpiteet ja niiden toteuttajat
- toimintatapa, työnjako, keinot
- ajoitukset, voimavarat

Puiteohjelman tarkasteluja ja kannanottoja

- Priorisointikysely jäsenyhteisölle 1/2008
- Jäsenyhteisöjen työkokous
- Ohjausryhmän kokoukset
- Käsittelyt Tulen hallituksessa
- Tule-professorien neuvottelu
- Neuvottelut jäsenjärjestöjen kanssa
- Jäsenjärjestöjen toimintojen suunnittelu

Puiteohjelma toiminnaksi: keinoja

- Analysointi
- Toimintasuunnitelmien laatiminen
- Vaikuttaminen
- Neuvottelut
- Aktivointi
- Tukeminen
- Viestintä
- Omien hankkeiden toteuttaminen
- Yhteensovittaminen
- Seuranta

Esitysten analysointi

- tärkeys, selkeys toiminnan pohjaksi, vaikuttavuus, toteutettavuus, ajankohtaisuus/kiireellisyys, vastuutahot, tehty, meneillään oleva tai suunniteltu toiminta
- suuressa osassa esityksiä tarvitaan selvitystyötä toimenpiteiden suunnittelemiseksi

Toimintasuunnitelmien laatiminen:

osasta esityksiä laadittu, esitykset luokiteltu alustavasti

Vaikuttaminen: aloitettu mm.

aineistojen laadinnalla, yhteydenotoilla, lausuntojen antamisella ja osallistumisilla

Neuvottelut: käyty mm. yhteistoiminnan mahdollisuuksien ja tuen selvittämiseksi; runsas tarve neuvotteluihin

Aktivointi: aloitettu, mm. tule-professorien tapaaminen, keskustelut jäsenjärjestöjen kanssa

Viestintä: jatkuvaa, aineistoja ja kirjoituksia laadittu ja valmisteilla

Omien hankkeiden toteuttaminen: toimenpiteitä suunniteltu, aloitettukin, tukemisesta neuvoteltu

Seuranta: lähtökohdat ja tavoitteet selvitetty, jatkuvaa

Tule-järjestöillä avainasema

Omistautuneet omilla alueillaan KTO:n päämäärän edistämiseen. Omalla alueellaan kullakin on asiantuntemusta, osaamista, vaikuttamisvoimaa ja –tahtoa.

Yhteistyöllä ne kattavat koko tule-kentän ja voivat vaikuttaa paljon enemmän kuin kukin yksin.

Aktiiviset järjestöt saavat muidenkin tuen.

KTO:n ja Suomen Tule ry:n jäsenjärjestöjen suhteet KTO:n toteuttamisessa

- KTO: suunnittelua, asianajoa, yhteyksien luomista, neuvottelemista ja viestintää järjestöjen vaikuttamisen ja osallistumisen pohjaksi
- pääsääntöisesti jäsenjärjestöt edustettuina yhteistyön toimelemissä
- jäsenjärjestöjen ja KTO:n välillä oltava tiiviit ja luottamukselliset yhteydet toimintojen koordinaation, yhteistyön ja seurannan varmistamiseksi.

Toteuttamisen tilanne 12/2008

- Kaikki esitykset analysoitu, mutta paljon tarpeellista selvitystyötä tekemättä
- Esitykset luokiteltu alustavasti
- Työnjako esitysten jatkotyöstämiseksi linjattu, työ kesken
- Osaa esityksistä toteutettu konkreettisesti
- Linjattu alustavasti keskeisiä toimintatapoja ja esityksiä niiden tärkeyden ja KTO:n käytettävissä olevien mahdollisuuksien perusteella

Näkemyks keskeisistä toimintalinjoista tarpeiden ja mahdollisuuksien perusteella

Viestintä:

- KTO:n / tule-ongelmien tunnetuksi tekeminen
- ST:n jäsenjärjestöjen mahdollisuuksien hyödyntäminen monitahoisessa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa

Yhteinen asianajo erityisesti ehkäisyn alueella:
useammat järjestöt yhteisrintamaan

Ehkäisyn korostaminen: tärkeys, vähäinen painotus, vaikuttamistarve ja -mahdollisuudet

KTO:n rooli välittäjänä: tule-terveyteen vaikuttavat monet tekijät → monia toimijoita → tarvitaan uusia kumppaneita vieraammillakin alueilla

Lieneeköhän tästä
hyvä jatkaa?